

Крал срещу премиер: кой решава?

Новини | Общество | на 10.10.2022 06:52 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

От този месец Великобритания има нов монарх за пръв път от 70 години. Има и нов премиер. Кой всъщност взима важните решения?

Никак не е лесно да се управлява цяла страна. Философите в Древна Гърция са водели дебати по цял ден кой е най-добрият начин на управление. И то често за сравнително малки по размер градове държави. Представи си колко трудно е да се управляват държавите днес. С милиони жители население, които имат най-различни нужди, интереси и възгледи.

Монархия. Демокрация. Диктатура. Все думи, които сме наследили от Древна Гърция и Древен Рим. Мон-арх: "един управляващ", най-често крал и по-рядко: кралица. Демо-крация: "народно управление". Диктатура: управление, в което един човек (диктатор) диктува/командва какво и как се случва. И прави живота на хората изключително тежък. Развитите държави се стремят да бъдат свободни демокрации. Или поне да комбинират традициите и монархията с демократично управление.

Пъстрият европейски пейзаж

Ще отнеме време да ти разкажем за всички над 190 държави по света. Дори не всички са съгласни колко са на брой и кои официално са отделни държави. Затова ще се спрем на нашия континент: Европа. Днес седем европейски държави са кралства: Великобритания, Дания, Норвегия, Швеция, Нидерландия, Белгия и Испания. Наричаме ги конституционни монархии. Управлението им е смесица от модерна демокрация и традициите на монархията. Конституцията е основният закон в тях и е по-важна от решенията на монарсите в днешно време.

По-специален случай е Ватикана: най-малката държава в света. Папата не е крал, но е в интересната роля на "избираем монарх". Той е единствен владетел, но се определя не по наследство, а според избора, направен от група важни кардинали.

Кой има последната дума?

Днес само в места като Бруней и Саудитска Арабия монархът има абсолютна власт. С други думи взима всички или повечето решения. Като в приказките, в които думата на краля е закон. В повечето съвременни държави това не е така. Водещи са законите. Особено основният закон, за който споменахме: Конституцията.

Монарсите имат "церемониална" или "символична" роля. Те са символ на властта. Част са от големи празненства и събития. Могат да обединят и окуражат нацията в тежки моменти. Ярък пример е речта на крал Джордж VI, която дава кураж на британците в началото на Втората световна война.

Монарсите имат и достъп до важни хора на много високо ниво. Ако са убедителни могат да споделят с влиятелни лидери съветите и мнението си. С

добър личен пример могат да бъдат също опора и вдъхновение за хората. Сред обичаните и уважавани от народите си монарси са покойният крал Бумибол на Тайланд, императорското семейство в Япония и доскоро – кралица Елизабет II.

Управлението обаче вече е в чужди ръце. В Европа хората гласуват за определени партии. След изборите те управляват сами или заедно с други партии (в [коалиция](#)). Спечелилите избират премиер/министър-председател. Кралица Елизабет II е участвала в "назначаването на 15 премиера, но по-скоро като участник в церемонията. Реалният избор кой да е начело никога не е бил само неин.

На теория британският монарх има роля в приемането на нови закони. Дори в държави от Общността на нациите, които са били част от империята. На практика законите се приемат от институциите. Премиерите взимат важните решения. Те може да имат добри отношения с монарха или разногласия. Във втория случай (особено в Европа) съвременните закони са по-силни от думата на монарха. "Заповядавам" вече е реплика от историческите книги и приказките .

Добре е, че съдбите на всички не зависят само от решенията само на един човек, нали?

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2496-kral-sresh-tu-premier-koy-reshava>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

